

aby udržovali a čistili chodník od sněhu a náledí podél svých domů.

Tato guberniální vyhláška však platí výslovně již podle svého nadpisu pouze pro město Prahu («Gassensäuberungs-Ordnung für die Hauptstadt Prag» ve sbírce »Provinzial-Gesetzversammlung des Königreichs Böhmen für das Jahr 1838«, sv. XX., str. 282). Že tato vyhláška skutečně se vztahuje jen pro oblast města Prahy, bylo vysloveno i v nálezech Nejvyššího správního soudu vídeňského, Budw. 1857/83, Budw. A 7395/1910.

5. Ta okolnost tedy, že vyhláška z 25. května 1838, č. 134 sb. zák. prov. čes. týká se jen města Prahy, je pak právě naopak pádným dokladem, že oprávnění obcí, aby mohly ukládati čištění chodníků od sněhu a náledí majitelům domů, musí býti opřeno o zvláštní předpis zákonný, neboť z pouhého §u 35 ob. zřiz. čes. nelze toto oprávnění ani pro zemi Českou vyvozovati.

V ý j i m e č n o s t tohoto oprávnění pro obec, t. j. ukládati majitelům domů péči o odklizení sněhu s chodníků k domům přilehlých, vyplývá i z toho, že podle zvláštního zákona z 19. července 1906, čís. 33 zem. zák. slez. byla tato povinnost uložena majitelům domů v Krnově.

Netřeba ovšem podotýkati, že obec může donucovati v Čechách i v zemi moravsko-slezské (§§ 28 a 35 ob. zřiz. čes., resp. §§ 27 a 34 ob. zřiz. mor.) vlastníky domů, aby odklízeli sníh a sypali pískem náledí, pokud jde o chodníky, které obec nepřevzala.

Účelem těchto řádek bylo poukázati na nejvýznamnější námítky proti důvodům i proti závěru z nich učiněnému v cit. článku autorově; co do podrobností dlužno poukázati na pojednání, v němž jsem se touto otázkou zabýval v časopise »Právní praxe«, č. 4/1936 («O ručení za úrazy na chodníku»). Kromě toho poměry speciálně Prahy se týkajícími zabýval se též František Rosenbach v časopise »Veřejná správa«, č. 9/1936 («Čištění chodníků od sněhu a zmrazků»), kde autor dospěl k závěrům shodným s mým stanoviskem.

Jiří Hora.

Právní spory okolo obilního monopolu.

Na glosu, uveřejněnou pod tímto titulem v 1. čís. »Právní praxe«, str. 31 a n., reagovaly některé odborné listy («Mlynářské noviny» ze dne 2. října 1936, č. 40, »Mlynářská obrana» v čísle 43 ze dne 21. října

1936 a »Svojpomoc«, roč. 8, 1936, čís. 10). Vyžádali jsme si proto sdělení stanoviska Čsl. obilní společnosti, jež zaslala nám toto vyjádření:

I.

Vládní nařízení z 9. července 1936, čís. 219 Sb. z. a n. upravuje poměr mezi Čsl. obilní společností a mlýny, ať již se zabývají zpracováním obilí ve mzdě nebo též obchodním mletím. Toto vládní nařízení v bodě č. 6 a č. 10, odst. 3., že mlýny smějí semláti obilí ve mzdě nebo obchodně pouze za podmínek stanovených ve smlouvě s Čsl. obilní společností. Podmínky této smlouvy má podle cit. ustanovení vládní nař. stanoviti Čsl. obilní společnost po slyšení Sboru pro záležitosti mlynářské výroby, skupiny mlýnů námezdních a skupiny mlýnů obchodních.

Čsl. obilní společnost má při stanovení těchto podmínek dbáti směrnic, jež jí může dáti pro případy bodu č. 6 cit. vl. nař. ministerstvo zemědělství v dohodě s ministerstvem průmyslu, obchodu a živností a pro případy bodu č. 10, odst. 3. cit. vl. nař. ministerstvo průmyslu, obchodu a živností v dohodě s ministerstvem zemědělství. Poněvadž takové směrnice dosud nebyly vydány, nebyla Čsl. obilní společnost při stanovení podmínek smlouvy omezena žádným předpisem vydaným ministerstvem průmyslu, obchodu a živností nebo ministerstvem zemědělství. Čsl. obilní společnost jest ustavena podle § 6 vl. nař. čís. 137/34 Sb. z. a n. jako akciová společnost, avšak zaujímá mezi akciovými společnostmi zvláštní postavení. Podle cit. vl. nař. byla Čsl. obilní společnost pověřena dalekosáhlými úkoly, které musí vykonávati v zájmu veřejném. Jest to zejména její povinnost vykupovati všechno obilí, které jí bude nabídnuto, dále povinnost dovážeti určité druhy zboží, pečovati o dostatečné zásobování obyvatelstva a výroby zbožím, které spadá do činnosti Čsl. obilní společnosti, vytvořiti a udržovati z příkazu vlády zásoby pšenice, žita a ovsa a pod. Podle výslovného ustanovení § 14 cit. vládní nař. jest Společnost povinna zachovávat při své činnosti všeobecné a zvláštní příkazy, které vydá vláda pro výkon práv, týkajících se výkupu, dovozu a vývozu obilí, mouky, mlynářských výrobů a některých krmiv. Zvláště důležitým jest, že Čsl. obilní společnost podléhá podle § 35 cit. vl. nař. státnímu dozoru, který vykonává vládní komisař jmenovaný mini-

sterstvem financí. Vedle vládního komisaře vykonávají dozor s hlediska resortní působnosti zástupci ministerstva zemědělství, průmyslu, obchodu a živností, sociální péče, zahraničních věcí a vnitra, které jmenují příslušní ministři. Vládní komisař a zástupci ministerstev dozírají na to, aby Společnost plnila všechny povinnosti, uložené jí cit. vládním nařízením. Vládní komisař má zejména právo zastaviti usnesení a opatření Společnosti, o nichž má za to, že odporují řádnému výkonu práv a povinností této Společnosti nebo zásadám řádného hospodaření, nebo že se přiči platným předpisům. Již z toho jest zřejmo, že Čsl. obilní společnost zaujímá mezi akciovými společnostmi zvláštní místo, že při jejím rozhodování a usnášení nerozhoduje pouze vůle a hlas akcionářů nebo orgánů povolaných podle stanov Čsl. obilní společnosti k rozhodování, nýbrž že všechna rozhodnutí a opatření Čsl. obilní společnosti musejí dojíti souhlasu vládního komisaře a zástupců ministerstev dříve uvedených.

Dále nutno zdůrazniti, že jednu ze zájmových skupin Čsl. obilní společnosti, jmenovaných v § 3 cit. vládn. nař., tvoří Ústřední nákupní a prodejní družstvo obchodních mlýnů v ČSR a Mlynářské družstvo pro nákup a prodej při Jednotách mlynářů v republice Československé, u nichž jest většina mlýnů členy. Mlynářská skupina má zastoupení nejen na valné hromadě Čsl. obilní společnosti, nýbrž i ve správní radě a v předsednictvu Čsl. obilní společnosti. Jest tedy mlynářská skupina účastna svými zástupci na všech rozhodnutích a opatřeních Čsl. obilní společnosti a byla také účastna na stanovení podmínek mlynářské smlouvy. Tím, že cit. ustanovení vládn. nař. předepsalo Čsl. obilní společnosti, aby o podmínkách mlynářské smlouvy slyšela Sbor pro záležitosti mlynářské výroby — skupiny mlýnů námezdních a skupinu mlýnů obchodních — byla ještě více zaručena nestrannost a objektivnost podmínek této smlouvy. Sbor pro záležitosti mlynářské výroby rozdělený na skupinu mlýnů obchodních a skupinu mlýnů námezdních jest zřízen při ministerstvu průmyslu, obchodu a živností podle § 25 vl. nař. z 20. července 1935, č. 168 Sb. z. a n. V tomto Sboru mají mlýny velmi početné zastoupení. Sbor pro záležitosti mlynářské výroby, skupina mlýnů obchodních i skupina mlýnů námezdních, byly o podmínkách smlouvy slyšeny a Čsl. obilní společnost při stanovení smluvních podmínek přihlížela v plném rozsahu k jejich připomínkám.

Čsl. obilní společnost jest podle obsahu mlynářské smlouvy jednou ze smluvních stran. Vládní nařízení č. 219/36 Sb. z. a n. nepředepsalo a nemohlo předepsati sjednávání smluvních podmínek s jednotlivými mlýny, poněvadž jest to prakticky neproveditelné jednak pro veliký počet mlýnů a podniků, které přicházejí v úvahu, a jednak proto, že smluvní podmínky musí býti pro všechny mlýny a podniky stejné, čehož by nebylo možno docílití při sjednávání zvláštní smlouvy s každým mlýnem.

II.

K smluvním podmínkám samotným nutno uvést, že obsahují v první řadě ustanovení vládních nařízeních, týkajících se úpravy obchodu s obilím, moukou a mlynářskými výrobky a některými krmivými a úpravy některých výrobních a odbytových poměrů v mlynářství a ustanovení vyhlášek, které podle těchto vládních nařízeních byly vydány. Tato ustanovení zavazovala mlýny již před podpisem smlouvy a zavazují i ty mlýny, které smlouvu nepodepsaly a nemohla by býti měněna, ani kdyby smlouva měla býti sjednávána s jednotlivými mlýny. Dále obsahuje mlynářská smlouva závazek mlýnů, nahraditi Čsl. obilní společnosti škodu, kterou jí způsobí jednáním nebo opominutím proti cit. vládn. nař. a prováděcím předpisům k těmto vládn. nař. nebo proti příkazům a směrnici vydaným Čsl. obilní společností. Tento závazek nelze pokládati za zvláštní smluvní podmínku, poněvadž náhrady škody může se domáhati každý, jemuž škoda byla způsobena protiprávním činem a není k zajištění nároku na náhradu škody potřebí zvláštní smlouvy. Ustanovení o konvenčních pokutách byla pojata do smlouvy mlynářské proto, že při řízeném hospodářství s obilím jsou možnosti neoprávněného zisku v rámci rozpětí mezi výkupními a prodejními cenami a příspěvků odváděných dodavateli obilí při výplatě výkupní ceny tak značné, že svádějí k obcházení platných předpisů. Riziko takového protiprávního postupu bylo nepatrné vzhledem k tomu, že trestní sankce stanovené v § 41 cit. vládn. nař., t. j. trestní stíhání pro přestupky správními úřady, nebyly dostačující. Peněžními tresty, které správní úřady ukládaly pro přestupky cit. vládn. nař., nebyly zdaleka vyváženy majtkové výhody, plynoucí z porušování platných ustanovení. Čsl. obilní společnost proto již v hospodářském roce 1935 až 1936 pojala do smluv se svými hlavními komisionáři a komisionáři, tedy i s komisionáři-mlýny, ustanovení o konvenčních

pokutách. Jakmile poměr ostatních mlýnů-
nekomisionářů k Čsl. obilní společnosti byl
upravován smlouvou, bylo samozřejmou
nutností podřídit tyto mlýny ustanovením
o konvenčních pokutách tak, jak těmto
ustanovením podléhají mlýny-komisionáři.
Kdyby tomu tak nebylo, byly by mlýny,
které nejsou komisionáři Čsl. obilní spo-
lečnosti, v tomto směru ve výhodnějším

postavení, které by jim umožňovalo ne-
kalou soutěž.

Posuzuje-li se mlynářská smlouva s to-
hoto hlediska, nutno dojíti k přesvědčení,
že neobsahuje jiných povinností a závaz-
ků, než které byly mlýnům uloženy již
zmíněnými vládními nařízeními a předpi-
sy, kterými tato vládní nařízení se pro-
vádějí.

Po časopisech.

Poplatky.

»Finanční právník«, v prosincov-
vém čísle z r. 1936, str. 134, uve-
řejňuje důležité pojednání Dra.
Jana Wagnera »O usneseních o pro-
zatímním opatření«, z něhož vyjí-
máme:

V praxi se zpoplatňování děje namnoze
tím způsobem, že výše vymáhaného vý-
živného jako prozatímní opatření se ka-
pitalisuje podle § 58 j. n. a takto zjištěná
částka se bere za základ poplatku z usne-
sení o povolení prozatímního opatření. Ten-
to postup nelze považovati za správný
vzhledem ku textaci pol. 6 Dc sazby soud-
ních poplatků, která odstupňuje poplatek
podle hodnoty předmětu sporu.
Není pochyby, že prozatímní opatření
není předmětem sporu a nelze proto jeho
domělou hodnotu vzít za základ poplatku,
stanoveného v cit. saz. pol. 6 Dc, nýbrž
jen hodnotu předmětu sporu. — Velmi
častým jest v praxi případ, že se žalobou
na rozvod nebo rozlukou jest spojen návrh
na prozatímní opatření placením určitého
výživného. Vzhledem k ustanovení § 15
c. n. č. 279/1915 ř. z. ve spojení čl. I. odst.
1. zákona č. 120/1931 Sb. z. a n. oceňuje
se žaloba na rozvod nebo rozlukou částkou
Kč 10.000.— A tato částka jest
také rozhodnou pro stanovení
výše pevného poplatku z usne-
sení o povolení prozatímního
opatření. V těchto případech tedy bude
poplatek z povolení prozatímního opatření
činiti 20 Kč. Tento pevný poplatek jest
navrhovatel povinen zaplatiti kolky, nale-
penými vedle kolku z podání na první straně
vyhotovení žaloby (žádosti). — Nedo-
jde-li k povolení prozatímního opatření
nebo nepovolí-li soud toto opatření, může
strana žádati za vrácení poplatku ve 3leté
lhůtě § 77 p. z. (§ 22 prov. nař. č. 380/1915
ř. z.). Usnesení o nepovolení proza-
tímního opatření jest prosto poplatku po-
dle pozn. 7 k saz. pol. 6. soudních poplatků.

Tamtéž na straně 130, v rubrice
»Judikatura« jest uveřejněn důle-
žitý nálezn Nejvyššího správního
soudu z 26. X. 1936, č. 15702/36,
podle něhož listina, která obsahuje
svolení ke vkladu nájemního práva
do pozemkových knih, nespadá pod
pol. 116/61 popl. zák., neboť nejde
tu o zřízení práva zástavního, nýbrž
toliko o zápis nájemní smlouvy.

Důchodová daň a zákon o rozpouštění politických stran.

V některých prosincových němec-
kých denních listech (Leitmeritzer
Zeitug, Reichenberger Zeitung, Zeit)
uveřejnil Dr. Lerche pod názvem

»Unerwartete Konsequenzen«,
»Wichtig für viele Staatsbedienste-
te« článek, podle něhož

1. státní zaměstnanci, kteří nemají po-
dle speciálních zákonů právo voliti nebo
volenu býti do Národního shromáždění,
jsou osvobozeni od daně důchodové, pokud
jde o jejich služební požitky ze státní po-
kladny (§ 2, č. 5 zák. o přímých daních),

2. státní zaměstnanci, kteří byli funk-
cionáři strany, jejíž činnost byla podle zá-
kona zastavena, nebo jež byla rozpuštěna,
ztrácejí v rozsahu v zákoně vymezeném pa-
sivní právo volební na určitou dobu (§§ 10,
11, 14, 16, 18 zák. č. 201/1933),

3. z čehož usuzuje, že tito bývalí funk-
cionáři stran, jejichž činnost byla zasta-
vena nebo jež byly rozpuštěny, jsou osvo-
bozeni od důchodové daně co do svých
služebních požitků, takže se případně mo-
hou domáhati vrácení srážek z jejich platů
provedených.

Na správnou míru uvádí v replice
uveřejněné v lednovém čís. »Bundes-